Dosarul nr. 2-557/2023
PIGD 2-23178834-15-2-14122023

H O T Ă R Î R E
ÎN NUMELE LEGII

13 decembrie 2024 or. Taraclia

Judecătoria Cahul, sediul Taraclia în componență:
Președinte ședinței de judecată – Scripcenco Andrei
Grefier – Chirneva Carolina, Cebanu Nadejda
Cu participare:
Reprezentantului reclamantului, «CONSOLITERRA» SRL – Coșleț Vasile
Reprezentantului pîrîtului, GȚ «CELAC RENATA» avocatului – Jecov Nicolai
Pîrîtului – Celac Elena
Traducătorului – Sult Tamara

În ședință de judecată publică a examinat cauza civilă pe acțiunea «CONSOLITERRA» SRL împotriva GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena privind încasarea datoriei, -

A S T A B I L I T :

La 14 decembrie 2023 «CONSOLITERRA» SRL a depus cererea de chemare în judecată împotriva GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată. /f.d. 4-5/

Reclamantul s-a adresat cu acțiunea în instanța din următoarele considerente: la *****, «CONSOLITERRA» SRL în calitate de „Arendator” și GȚ «CELAC RENATA», având calitatea de „Arendaș”, au semnat contractul de arendă a terenurilor agricole nr. ***** *****, conform cărui „Arendatorul” a transmis, iar „Arendașul” a preluat în arendă terenuri agricole, cu o valoare totală de 21379,29 dolari SUA, care urma a fi achitată pînă la 31.10.2022. În urma unor decontări din data de 21.02.2022, valoarea contractului a constituit 21363,35 dolari SUA, care urma a fi achitată pînă la 31.10.2022. În vederea executării ireproșabile a obligațiilor contractuale asumate, «CONSOLITERRA» SRL a transmis terenurile agricole Arendașului, iar acesta din urmă urma să achite plata acestora conform termenilor prescrișii în Contractul de arendă, drept dovadă servind Actul de predare-primire a terenurilor semnat de ambele părți.

A indicat că la *****, între «CONSOLITERRA» SRL, în calitate de creditor, Celac Elena Ivan, în calitate de Fidejusor și GȚ «CELAC RENATA» în calitate de debitor, au fost semnat contractul de fidejusiune nr. ***** din *****, prin care, conform pct. 2.1. din contract, Fidejusorul s-a obligat să răspundă în fața creditorului cu toate bunurile sale mobile și imobile, prezente și viitoare solidar cu debitorul pentru executarea de către acesta a obligațiilor stipulate în Contractul de arendă a terenurilor agricole nr. ***** din *****, iar în caz de neonorare a obligațiilor contractuale de către debitor, să ramburseze datoria, penalitățile datorate de debitor; despăgubirile precum și cheltuielile de urmărire forțată a datoriei.

A menționat că în conformitate cu prevederile pct. 2.5. din contractele de fidejusiune nominalizate, în cazul întârzierii executării de către debitor a obligațiilor față de creditor, creditorul este în drept să ceară executarea obligațiilor de la fidejusor, ori să efectueze, conform

legislației în vigoare, încasarea forțată a datoriei de la fidejusor ori debitor. Iar potrivit pct. 2.2 din contractul de fidejusiune nominalizat, responsabilitatea fidejusorului (Celac Elena Ivan) apare în cazul neachitării datoriei de către debitor (GȚ «CELAC RENATA»), în volumul și termenii stabiliți, iar potrivit pct. 2.5, creditorul («CONSOLITERRA» SRL), în cazul întârzierii executării de către debitor (“Floreti-R.C.” SRL) a obligațiunilor față de creditor («CONSOLITERRA» SRL), este în drept să solicite executare obligațiunilor scadente de la fidejusor ori debitor.

Susține că la data de 16.02.2023, GȚ «CELAC RENATA», prin scrisoarea cu nr de intrare *****din 16.02.2023, a solicitat companiei «CONSOLITERRA» SRL, eșalonarea datoriei, iar la data de *****, între «CONSOLITERRA» SRL, în calitate de creditor și GȚ «CELAC RENATA», în calitate de debitor, a fost semnat contractul de eșalonare a datoriei nr. ***** din *****, conform cărui, datoria, în valoare de 21363,35 dolari SUA, a fost eșalonată pînă la data de 31.08.2023.

Invocă, că la data de 23.10.2023, GȚ «CELAC RENATA», prin scrisoarea cu nr. de intrare *****din 23.10.2023, repetat vine cu solicitarea de eșalonare a datoriei, în sumă de 21363,35 dolari SUA, la care compania «CONSOLITERRA» SRL, i-a acordat termen de achitare a datoriei în 2 tranșe și anume: 11000 dolari SUA să fie achitați pînă la data de 30.11.2023 și 10363,35 dolari SUA - pînă la data de 30.06.2024, iar în cazul în care nu va fi achitată integral și în termen prima tranșă, debitorul va fi acționat în judecată pentru urmărirea forțată atît a datoriei integrale cît și a penalităților de întîrziere calculate pentru întreaga perioadă.

Indică că dat fiind faptul, că Debitorul nu și-a onorat integral și în termen obligațiile de plată și întru respectarea principiului de executare cu bună credință a obligațiilor asumate, în adresa acestuia și fidejusorului, au fost expediate reclamații, prin care a fost solicitată achitarea binevolă a datoriei scadente, or potrivit art. 1628 alin. (2) Cod Civil al RM, Fidejusiunea este obligația garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligația pe care debitorul o datorează creditorului (obligația garantată) și care apare și devine scadentă doar dacă apare și devine scadentă obligația garantată.

A invocat prevederile art. 776, 858, 992 din Codul civil al Republicii Moldova, indicînd că aceste principii ce identifică efectele actului juridic se regăsesc și sunt în mod expres reglementate de legislația civilă în vigoare a Republicii Moldova.

Menționează, că pîrîtul, prin neonorarea obligațiilor contractuale asumate, a acumulat față de reclamant o datorie în sumă de 21363,35 dolari SUA, pentru arenda 2022, indicînd prevederile art. 1288 și art. 774 CC al RM.

A indicat că dat fiind faptul, că condițiile contractuale, prevăd și încasarea penalității în mărime de 0,1% din suma neachitată la timp, pentru fiecare zi de întârziere, iar legislația civilă acordă reclamantului dreptul de a pretinde de la pârât încasarea penalității, ca consecință negativă a neexecutării în termen a obligației de plată și reieșind din faptul că debitorul nu a achitat datoria în termenul stabilit, a fost calculată penalitatea pentru întreaga perioadă de întîrziere în mărime de 8545,34 dolari SUA (formula: datoria* 0.1%=n dolari SUA pentru una zi, de unde n dolari SUA pentru una zi*zile de întîrziere=penalitatea/dolari SUA).

Susține că prin reclamațiile expediate în adresa pîrîtului și fidej ușorului, reclamantul a intervenit către destinatari cu solicitarea executării benevole și extrajudiciare a obligației pecuniare, cu preântâmpinarca celor din urmă privind eventualitatea intentării unei proceduri judiciare cu privire la recuperarea silită a sumelor datorate, însă reacții din partea acestuia la pretențiile formulate, nu s-au manifestat.

În baza celor expuse, reclamantul «CONSOLITERRA» SRL solicită încasarea în mod solidar, din contul lui GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena Ivan în beneficiul SRL „Consoliterra” a datoriei în sumă de 21363,35 dolari SUA, penalității de întîrziere în sumă de 8545,34 dolari SUA și a cheltuielilor de judecată (taxa de stat) în sumă de 15967,02 lei.

La data de 26 decembrie 2023 reclamantul «CONSOLITERRA» SRL a depus cerere de concretizare a pretențiilor în care a indicat că la data de 05.12.2023, CONSOLITERRA SRL a depus, în cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, cerere de chemare în judecată către CELAC RENATA GȚ, cu privire la încasarea datoriei, prin care a solicitat: 1. Admiterea şi examinarea prezentei cereri; 2. A asigura acţiunea înaintată prin aplica sechestrului pe conturile bancare, bunurile mobile şi imobile ale pârâtului CELAC RENATA GȚ, IDNO *****şi CELAC ELENA IVAN, IDNP *****, în mărimea sumei restanţei debitoriale ce îi aparţin cu drept de proprietate a pârâtului; 3. Emiterea hotărîrii judecătoreşti prin care să dispuneţi încasarea, în mod solidar, din contul lui CELAC RENATA GT, IDNO *****si CELAC ELENA IVAN, IDNP ***** în beneficiul SRL „Consoliterra” a datoriei în sumă de 21 363,35 dolari SUA, penalităţii de întîrziere în sumă de 8545,34 dolari SUA şi a cheltuielilor de judecată (taxa de stat) în sumă de 15967,02 lei. Sumele indicate în valută străină a fi dispuse spre achitare în lei moldoveneşti la cursul BNM din data achitării.

Invocă că la data de 15.12.2023, judecătoria Cahul, sediul Taraclia, a emis încheierea nr. ***** şi remisă reclamantului, care a recepţionat-o la data de *****, prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată, oferindu-i reclamantului termen de pînă la data de 26.12.2023, fără a lua în consideraţie zilele de odihnă (23,24,25.12.2023), pentru înlăturarea neajunsurilor şi anume: achitarea soldului taxei de stat în mărime de 146,52 lei.

Menţionăm, că la data depunerii cererii de chemare în judecată, reclamantul a achitat taxa de stat în mărime de 15967,02 lei, cu prezentarea copiei ordinului de plată. Taxa de stat, în valoare de 15967,02 lei, a fost calculată 3% din valoarea totală a acţiunii (29908,69 dolari SUA), care la data întocmirii cererii de chemare în judecată (05.12.2023), constituia suma de 532 234,11 lei, însă instanţa de judecată a calulat taxa de stat, în valoare de 16 113,54 lei, ceea ce reprezintă 3% din valoarea acţiunii la data recepţionării de către Judecătoria Cahul, sediul Taraclia a cererii de chemare în judecată (la 14.12.2023, 29 908,69 dolari SUA=537118,20 lei). Reclamantul luînd act de încheierea Judecătoria Cahul, sediul Taraclia, la data de ***** a achitat diferenţa sumei taxei de stat, în valoare de 146,52 lei *(Ordinul de plată este anexat la materialele dosarului),* prin urmare, cumulînd taxa de stat la înaintarea cererii de chemare în judecată, în valoare de 15967,02 lei cu taxa de stat achitată la data de *****, taxa de stat sumară constituie suma de 16113,54 lei.

Reieșind din cele expuse reclamantul solicită: 1) Admiterea şi examinarea prezentei cereri; 2) A asigura acţiunea înaintată prin aplica sechestrului pe conturile bancare, bunurile mobile şi imobile ale pârâtului „CELAC RENATA” GȚ, IDNO *****şi Celac Elena Ivan, IDNP *****, în mărimea sumei restanţei debitoriale ce îi aparţin cu drept de proprietate a pârâtului; 3) Emiterea hotărîrii judecătoreşti prin care să dispuneţi încasarea, în mod solidar, din contul lui „CELAC RENATA” GT, IDNO *****si Celac Elena Ivan, IDNP ***** în beneficiul SRL „Consoliterra” a datoriei în sumă de 21363,35 dolari SUA, penalităţii de întîrziere în sumă de 8545,34 dolari SUA şi a cheltuielilor de judecată (taxa de stat) în sumă de 16113,54 lei. Sumele indicate în valută străină a fi dispuse spre achitare în lei moldoveneşti la cursul BNM din data achitării.

La 01 februarie 2024 în judecătoria Cahul, sediul Taraclia a parvenit referința de la pîrîtul administratorul GȚ «CELAC RENATA» Celac P. și pîrîtul Celac E. la cererea depusă de «CONSOLITERRA» SRL împotriva GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena privind încasarea

în mod solidar, din contul lui GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena Ivan în beneficiul SRL „Consoliterra” a datoriei în sumă de 21363,35 dolari SUA, penalității de întîrziere în sumă de 8545,34 dolari SUA și a cheltuielilor de judecată (taxa de stat) în sumă de 15967,02 lei, pe care consideră ca neîntemeiată și care urmează a fi respinsă parțial din următoarele motive.

Invocă că datoria solicitată spre recuperare în valoare de 21363,35 dolari USD reprezintă restanța la plata arendei conform contractului de arendă din *****, încheiat între „CONSOLITERRA” SRL și „CELAC RENATA” GT, datorie acumulată în anul 2022. Din cele 171 ha de teren agricol luate în arendă, în anul 2022, 125 ha au fost însămânțate cu porumb. Ca urmare a condițiilor climatice nefavorabile cauzate de secetă, întreaga recoltă de pe cele 125 ha de teren agricol cultivate cu porumb a fost pierdută, fapt confirmat prin actul de constatare a pagubelor nr. 1 din 08.08.2022, prezentat de reclamant în dosar.

A indicat prevederile art. 1302 din Codul Civil, și având în vedere aceste prevederi legale și pierderea totală a recoltei din cauze independente de „CELAC RENATA” GT pe 125 ha din cele 171 ha arendate, plata chiriei trebuie redusă cu 15625 USD.

În plus menționează că din cauza dificultăților obiective și a unei serii de probleme cauzate de condițiile climatice nefavorabile (secetă), prețurile scăzute de comercializare a produselor agricole, existența unor datorii curente, lipsa resurselor financiare, aplicarea măsurilor de asigurare a cererilor creditorilor și executarea hotărârilor judecătorești, precum și alte circumstanțe similare, „CELAC RENATA” GT nu a reușit să își îndeplinească obligațiile de achitare a datoriei menționate mai sus în cadrul contractului de eșalonare a plății din *****, încheiat cu „CONSOLITERRA” SRL. Neexecutarea la timp a obligației existente a fost cauzată de condiții obiective, în mare parte independente de voința pîrîților, precum și de eforturile depuse pentru normalizarea activității economice desfășurate. Confirmarea acestui fapt este reprezentată de documentele prezentate din nou, care atestă pierderea parțială a recoltei de floarea-soarelui (actul de constatare a pagubelor nr. 5 din 22.09.2023), concluzia Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova privind existența unor circumstanțe ce justifică neexecutarea obligației, lipsa mijloacelor financiare, existența unei datorii semnificative față de creditori și alte aspecte ce demonstrează situația financiară nefavorabilă a întreprinderii „CELAC RENATA” GT, care îngreunează considerabil desfășurarea activității curente. Un alt element ce confirmă starea reală a întreprinderii este existența unei datorii de peste 30000 de lei față de bugetul public național.

Consideră că cererea de recuperare a penalităților în valoare de 8545,34 USD este neîntemeiată și contravine normelor legale privind stabilirea și recuperarea penalităților, și că suma penalităților solicitată de reclamant este în mod evident exagerată și disproporționată, din care motiv a invocat prevederile art. 953 alin. (1) din Codul Civil.

Solicită ca cererea de chemare în judecată înaintată de „CONSOLITERRA” SRL împotriva „CELAC RENATA” GT și a lui Celac Elena privind încasarea în mod solidar a datoriei în valoare de 21363,35 dolari USD, a penalităților în valoare de 8545,34 dolari USD și a cheltuielilor de judecată cu titlu de taxa de stat achitate în sumă de 15967,02 lei, să fie respinsă parțial, în ceea ce privește recuperarea datoriei de 15625 dolari USD și a penalităților de 8545,34 dolari USD.

Citarea părților a fost efectuată în mod corespunzător.

În ședință de judecată reprezentantului reclamantului, «CONSOLITERRA» SRL, Coșleț Vasile a susținut acțiunea înaintată, după temeiuri indicate în cerere de chemare în judecată.

În ședință de judecată reprezentantului pîrîtului, GȚ «CELAC RENATA», avocatului Jecov Nicolai și pîrîtul Celac Elena au declarat că cererea de chemare în judecată este neîntemeiată și solicit de a fi respinsă în întregime, susținînd referința.

Analizînd materialele cauzei, audiind participanții la proces instanța ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată «CONSOLITERRA» SRL este întemeiată și urmează a fi admisă, din următoarele considerente:

În conformitate cu alin. (1) art. 5 CPC RM, *Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*

În conformitate cu art. 6 CPC RM, *Instanţa judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime prin somare la executarea unor obligaţii, prin declararea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalităţi, prevăzute de lege.*

În conformitate cu alin. (1) art. 118 CPC RM, *Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

În conformitate cu art. 121 CPC RM, *Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*

În conformitate cu art. 1*****CPC RM, *(1) Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

(2) Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor.

(3) Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Art. 239 Cod de Procedură Civilă stipulează că *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.*

Astfel, în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că la *****, între «CONSOLITERRA» SRL și GȚ «CELAC RENATA» a fost încheiat contractul de arendă a terenurilor nr. ***** /f.d. 7-10/, prin care reclamanta a dat, iar pârâtul a preluat terenurile agricole, situate în extravilanul satului *****, pe o perioada de la 01 februarie 2022 până la 31 decembrie 2022, cu o plată de 125 dolari SUA per hectar.

Totodată, instanța de judecată reține, că întru asigurarea îndeplinirii obligațiilor contractuale, prin contractul de fidejusiune nr. ***** din *****, Celac Elena, în calitatea sa de fidejusor a garantat «CONSOLITERRA» SRL să execute în mod solidar și integral obligația debitorului GȚ «CELAC RENATA» aferente contractul de arendă a terenurilor nr. ***** din *****, în cazul dacă debitorul nu va onora aceste obligații. (f.d. 11)

Potrivit pct. 2.1, Fidejusorul se obligă *să răspundă în faţa Creditorului* cu toate bunurile sale mobile şi imobile, prezente şi viitoare *solidar cu Debitorul pentru executarea de către acesta a obligaţiilor stipulate în contractele indicae în pct. 1.1. al prezentului contract*, incluzînd, în caz de neonorare a obligaţiunilor contractuale de către Debitor, rambursarea

datoriei, achitarea penalităţilor datorate de Debitor, a despăgubirilor precum şi a cheltuielilor de urmărire forţată datoriei.

Potrivit actului de verificare a decontărilor dintre «CONSOLITERRA» societate cu răspundere limitată și gospodăria țărănească «CELAC RENATA», la 31 decembrie 2022, datoria pârâtei față de compania reclamantă constituia suma de 406573,05 lei. /f.d. 13/

Prin reclamațiile din 07 februarie 2023, 11 septembrie 2023 și *****, Gospodăria Țărănească „CELAC RENATA” și Celac Elena, au fost notificați despre necesitatea stingerii datoriei acumulate față de «CONSOLITERRA» SRL. /f.d.16-18/

Enumerând supra circumstanțele de fapt și înscrisurile pertinente, în conformitate cu art. 774 Cod Civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În conformitate cu art. 775 alin. (1) CC RM, Debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Potrivit art. 776 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Articol 858 alin. (1) și (2) Cod civil, stipulează că temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bunăcredinţă, la locul şi în momentul stabilit.

În conformitate cu art. 901 alin. (1) și (2) CC RM, (1) Atunci cînd, fără justificare, debitorul nu îşi execută obligaţia, creditorul poate, în condiţiile legii şi, după caz, ale contractului, la alegerea sa:

a) să ceară executarea silită a obligaţiei;

b) să suspende executarea obligaţiei corelative;

c) să reducă obligaţia sa corelativă;

d) să recurgă la rezoluţiunea contractului;

e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare;

f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

(2) Dacă debitorul demonstrează că neexecutarea obligaţiei este justificată, creditorul poate recurge la oricare din mijloacele juridice de apărare prevăzute la alin.(1), cu excepţia executării silite în natură şi plăţii de despăgubiri.

În conformitate cu art. 947 alin. (1)-(5) CC RM, (1) Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

(2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă.

(3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere.

(4) Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul.

(5) Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligaţiei este justificată.

Conform art. 1288 Cod Civil, prin contractul de arendă, o parte (arendator) se obligă să dea celeilalte părți (arendaș) un teren agricol și/sau alte bunuri agricole în posesie și folosință pe o durată determinată, iar aceasta se obligă să efectueze plata de arendă. În sensul prezentului

capitol prin bunuri agricole se înțeleg mijloace fixe (terenuri cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, mașini, utilaje și instalații destinate lucrărilor agricole, construcții, inclusiv construcții hidrotehnice, platforme și spații de depozitare destinate păstrării producției agricole, cu terenurile aferente acestora, animale care se folosesc în procesul agricol) și, după caz, mijloace circulante, iar art. 1289 Cod Civil, prevede că contractul de arendă se încheie în formă scrisă.

Articolul 1296 alin. (1) lit. a) Cod Civil prevede că arendatorul este obligat să predea bunurile agricole date în arendă în termenele și în condițiile stipulate în contract, iar același articol la alin. (3) lit. a) și c) prevede că arendașul are obligația sa folosească bunurile arendate ca un bun proprietar, conform clauzelor contractului și să achite plata pentru arendă în termenul și în modul stabilit.

Conform art. 1300 alin. (1) Cod Civil, plata pentru arenda terenurilor agricole se stabilește în unități bănești, se face în natură, în bani sau în natură și în bani ori într-o altă formă, potrivit acordului dintre părțile contractante, și se efectuează în termenul și în locul prevăzute în contractul de arendă.

Conform art. 1639 CC RM, Cu excepţia cazului în care s-a stipulat altfel, obligaţia debitorului şi a fidejusorului este solidară şi, în consecinţă, creditorul poate pretinde executarea solidară de la debitor sau, în limitele garanţiei, de la fidejusor.

Instanța de judecată menționează, că solidaritatea debitorilor la incheierea unui act juridic civile, prin care se instituie obligatii, în speta mentionată supra sunt aplicabile prevederile art. 1156 alin. (1) Cod civil - în cazul neexecutării obligaţiei principale, fidejusorul şi debitorul sunt obligaţi solidar în faţa creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Astfel, prin prisma prevederilor contractului cu nr. nr. ***** din ***** între partile litigante prevăzute la pct. 2.1, Fidejusorul se obligă *să răspundă în faţa Creditorului* cu toate bunurile sale mobile şi imobile, prezente şi viitoare *solidar cu Debitorul pentru executarea de către acesta a obligaţiilor stipulate în contractele indicae în pct. 1.1. al prezentului contract*, incluzînd, în caz de neonorare a obligaţiunilor contractuale de către Debitor, rambursarea datoriei, achitarea penalităţilor datorate de Debitor, a despăgubirilor precum şi a cheltuielilor de urmărire forţată datoriei. (f.d. 11)

Instanța menționează, având în vedere circumstanțele constatate în ședința de judecată, de existența datoriilor debitorului Gospodăria Țărănească „CELAC RENATA" față de reclamant, de prevederile contractului de fidejusiune, prin care fidejusorul Celac Elena s-a obligat să răspundă în mod solidar cu debitorul în cazul în care acesta nu-și va onora obligațiile de rambursare a datoriei, achitarea penalităţilor datorate de Debitor, a despăgubirilor precum şi a cheltuielilor de urmărire forţată datoriei aferente creditului, rezultate din contractul de arendă a terenurilor nr. ***** din *****, instanța de judecată consideră că pîrîtii Gospodăria Țărănească „CELAC RENATA" și Celac Elena urmează sa execute obligațiile contractuale față de «CONSOLITERRA» SRL în mod fortat.

Urmează de mentionat, că arendatorul reclamant a respectat prevederile ***art. 1296 alin (1) lit. a) Cod civil***, potrivit căruia este menționat, că arendatorul este obligat să predea bunurile agricole date în arendă în termenele și în condițiile stipulate în contract, iar același articol la alin. (3) lit. a) și c) prevede că arendașul are obligația sa folosească bunurile arendate ca un bun proprietar, conform clauzelor contractului și să achite plata pentru arendă în termenul și în modul stabilit.

Instanța de judecată menționează, că cerința reclamantului către pîrîtii solidar privind încasarea sumei datoriei în mărime de 21363,35 dolari SUA și penalității 8545,34 dolari SUA este întemeiat care urmează de admis întemeiat.

Pe parcursul examinării cauzei în fond s-a stabilit fără echivoc că între reclamantă și pîrîtă au fost stabilite raporturi comerciale derivate din contract de arendă nr. ***** din *****.

Din actul de verificare a decontărilor reciproce, rezidă că la 31 decembrie 2022, datoria pârâtei Gospodăria Țărănească „CELAC RENATA" față de reclamanta «CONSOLITERRA» SRL constituia suma de 406573,05 lei.

Instanța constată cu certitudine existența acestei datorii, or ansamblul de probe cercetate în ședința de judecată dovedesc neechivoc că pîrîta nu și-a executat obligația cei incumbă de a achita plata pentru arenda a terenurilor agricole, mai mult ca atât, chiar reprezentantul pârâtei și pîrîta în ședința de judecată, a recunoscut acțiunea în partea.

Totodată urmează fi menționat și faptul că pîrîta Gospodăria Țărănească „CELAC RENATA" a recunoscut datoria prin contractul de eșalonare a datoriei nr. ***** din ***** încheiat cu reclamanta «CONSOLITERRA» SRL indicînd următorul conținut în contract „*….Avînd în vedere că la data semnării prezentului Contract, datoria totală a Debitorului faţă de Creditor, la Contractul de arendă nr. ***** din ***** ***** (în continuare ''Contract de arendă"), constituie suma de 21363,35 SUA, (în continuare - ''Datorie"), Părţile au semnat prezentul contract de eşalonare a datoriei (în continuare - ''Contract") în următoarele condiţii: 1. Creditorul este de acord să prelungească termenul de plată a datoriei, iar Debitorul se obligă să achite suma datoriei, în valoare de 21363,35 dolari SUA, oînă la data de 31.08,2023.în lei moldoveneşti conform cursului valutar oficial stabilit de BNM din ziua transferului."în cazul în care cursul oficial al dolarului SUA la data plăţii va fi sub nivelul de 17,50 MDL, suma spre plata va fi calculata prin aplicarea unei rate fixe de 17,50 MDL pentru un dolar SUA. 2. în cazul în care Debitorul încalcă termenul de plată stabilit în p.l. al prezentului Contract, acesta se obligă să achite Creditorului o penalitate în mărime de 0,1% din suma neachitată la timp pentru întreaga perioadă de întârziere, începînd cu data scadenţei menţionat în Contractul de arendă (31.10.2022)*. …..". (f.d. 12)

Concomitent, este lesne de evidențiat că în ședința de judecată din 31 mai 2024 /f.d. 95-103/, Celac Elena a recunoscut parțial acțiunea, nefiind de acord doar cu penalitatea și cheltuielile de judecată.

Subsecvent, cu referire la pretinsa forță majoră, care a cauzat neexecutarea obligației, instanța punctează că potrivit pct. 8.3 din contractele de arendă a terenurilor, partea contractantă nu poartă răspundere în cazul în care neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligației sale se datorează unui eveniment ce nu depinde de voința ei (stare de forță majoră, pieire fortuită) Exonerarea de răspundere este posibilă atîta timp cît există starea de forță majoră.

La fel, potrivit pct. 8.4 din contractele de arendă a terenurilor, arendațul aflat în imposibilitatea de a-și executa obligațiile din cauza stării de forță majoră este obligat: a) să ia toate măsurile pentru conservarea bunurilor arendate; b) să anunțe arendatorul, cel mult a doua zi de la survenirea evenimentului de forță majoră sau pieirii fortuite, despre pierderile suferite și/sau imposibilitatea executării prezentului contract; c) să întocmească actul de pierderi suferite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare a RM să îl semneze împreună cu arendatorul.

Instanța constată cu certitudine existența notificărilor nr. *****din*****, nr. *****din ***** /f.d.14-15/, însă constată că acestea au fost expediate nejustificat de tardiv și înainte de a exista avizele de atestare a impedimentului justificator de neexecutare a obligației.

Totodată, arendașul nu a întreprins măsuri pertinente pentru a întocmi împreună cu arendatorul vreun act de pierderi suferite.

Instanţa de judecată reţine că contractele de arendă a terenurilor agricole conțin clauze ce atestă expres care a fost înţelegerea părţilor referitor la survenirea stării de forță majoră. Pe cale de consecinţă, instanţa de judecată reţine că, la caz, notificarea arendatorului cel mult a doua zi despre survenirea evenimentului și perfectarea actului de pierderi suferite sunt obligatorii, întrucît reprezintă voința părților, iar culpa nejustificată în efectuarea acestor acțiuni, decade partea de a pretinde incidența acestei instituții (forța majoră), în caz de litigiu.

Din aceste motive, în situația în care nu s-au întreprins măsurile pertinente prevăzute de convenția părților, instanța nu poate lua în considerație alegațiile reprezentantului pîrîtei și pîrîtei precum că neexecutarea este justificată de impedimente (secetă) care au cauzat o stare de forță majoră.

Prin urmare, instanța va admite pretențiile reclamantei și va încasa din contul Gospodăriei Țărănești ” CELAC RENATA” în beneficiul «CONSOLITERRA» SRL datoria în mărime de 21363,35 dolari SUA.

Referitor la revendicarea cu privire la încasarea penalității, prevăzută în contractele de arendă, la pct. 3.3, care prevede că dacă arendașul încalcă termenul de plată stabilit conform pct. 3.2, acesta se obligă să achite arendatorului o penalitate în mărime de 0,1 % din suma neachitată la timp pentru fiecare zi calendaristică de întârziere, dar care nu va depăși suma totală a plății anuale pentru arendă.

Conform art. 947 Cod civil, (1) Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). (2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. (3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. (4) Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul. (5) Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligaţiei este justificată. (6) Nulitatea obligaţiei atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligaţiei.

Potrivit art. 953 alin. (1) și (2) Codul Civil, în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului. Nu se admite reducerea penalităţii în cazul în care aceasta a fost stinsă prin executare benevolă.

La fel, practica judiciară în materie similară accentuează dreptul instanţei de a reduce clauza penală disproporţionată în raport cu situația financiară dificilă, dacă depășește suma datoriei, dacă mărimea este excesivă, dacă datoria a fost achitată, dacă întârzierea este neesențială (hotătîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 24 decembrie 2010, privind aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiunilor pecuniare, cu excepția celor izvorâte din contractul de credit bancar sau împrumut).

La caz, instanța atestă că nu sunt temeiuri pentru reducere clauzei civile (protestul evident al debitoarei-pîrîte), calculate conform contractului de arendă nr. ***** din *****, de aceia suma solicitată în mărime de 8545,34 dolari SUA, trebuie de a admite.

Reieșind din fapte date, instanța ajuns la concluzia că este necesar de a încasa în mod solidar de la pîrîții debitorul GȚ «CELAC RENATA» și fidejusorul Celac Elena, în folosul reclamantului datoria în sumă de 21363,35 dolari SUA.

Ceea ce ține de copiile actului de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale din 01 august 2022, aceasta confirmă că comisia a constata paguba pe terenurile cu suprafața de 125 ha, care au fost exploatate de GȚ «CELAC RENATA» (f.d. 115, 139), nefiind indicat numărul cadastral al acestor terenuri, în situație în care conform explicațiilor pîrîtei Celac Elena date în cadrul ședinței de judecată (f.d. 99), precum că GȚ «CELAC RENATA» a avut în arendă terenuri cu suprafața de 260 ha, dintre care 171 ha a reclamantului «CONSOLITERRA» SRL. O simplă invocare de pîrîta a faptului că au fost afectate anume terenurile reclamantului «CONSOLITERRA» SRL nu au nici o valoare probatorie pe prezenta cauza în situație în care aceasta nu este confirmată prin probe.

Instanţa de judecată remarcă că, pîrîții GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena nu a confirmat prin probe justificative care ar dovedi faptul că din în anul 2022 au fost afectate anume 125 ha dintre cele 171 ha de pămînt agricol arendate, ce aparțin reclamantului «CONSOLITERRA» SRL, în situație în care a avut în arendă 260 ha de pămînt.

În această ordine de idei, instanţa accentuează că constatarea faptului de afectate anume 125 ha de pămînt agricol arendat, ce aparțin reclamantului «CONSOLITERRA» SRL presupune prezentarea unor înscrisuri ș.a..

Prin urmare, în lipsa unor probe pertinente, concludente şi admisibile în sensul art. 121 şi 122 Cod de procedură civilă, şi a înscrisurilor care să corespundă cerinţelor din normele de drept citate, instanţa de judecată nu poate admite argumentele pîrîților GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena, cu privire la respingerea acțiunii «CONSOLITERRA» SRL din motivul că în anul 2022 au fost afectate anume 125 ha dintre cele 171 ha de pămînt agricol arendate, ce aparțin reclamantului «CONSOLITERRA» SRL.

Subsecvent instanţa reiterează că în cazul în care se depune o referință prin care se solicită respingerea acțiunii înaintate de către reclamant, urmează să fie probat faptul că în anul 2022 au fost afectate anume 125 ha dintre cele 171 ha de pămînt agricol arendate, ce aparțin reclamantului «CONSOLITERRA» SRL.

Argumentele invocate de pîrîții GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena în susţinerea poziţiei precum că în anul 2022 au fost afectate anume 125 ha dintre cele 171 ha de pămînt agricol arendate, ce aparțin reclamantului «CONSOLITERRA» SRL, nu pot fi reţinute deoarece poartă un caracter declarativ şi sunt lipsite de suport probatoriu.

Aceeași opinie se creează la examinarea certificatelor eliberate de contabilitatea GȚ «CELAC RENATA» (f.d. 120-124), care un caracter declarativ şi sunt lipsite de suport probatoriu nu conțin nici număr de înregistrare și data de întocmire. O astfel de opinie se creează și la examinarea cercetărilor statistice pentru anii 2022-2023, deoarece nu conțin date dacă într-adevăr au fost expediate și acceptate de Biroul Național de Statistică. (f.d. 125-130)

În partea ce ține de compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată remarcă că în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În corespundere cu art. 90 lit. l) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.

Prin conţinutul ordinului de plată nr. 717 din 06 decembrie 2023 (f.d. 6), instanţa de judecată a stabilit cu certitudine că reclamanta a achitat taxa de stat în cuantum de 15967,02 lei, iar prin conţinutul ordinului de plată nr. 744 din 22 decembrie 2023 (f.d. 28), instanţa de judecată a stabilit cu certitudine că reclamanta a achitat taxa de stat în cuantum de 146,52 lei, în total a achitat taxa de stat în suma de 16113,54 lei.

Astfel, reținând culpa procesuală a pîrîtei în inițierea litigiului respectiv, deoarece reclamanta a suportat cheltuieli de judecare a pricinii legate cu achitarea taxei de stat, ţinînd cont de faptul că pretenţiile reclamantei s-au dovedit a fi întemeiate parțial, instanţa de judecată va încasa în mod solidar din contul pîrîților debitorul Gospodăriei Țărănești «CELAC RENATA» și fidejusorul Celac Elena în beneficiul SRL „Consoliterra" cheltuielile de judecare a pricinii legate cu achitarea taxei de stat, proporțional părții admise din acțiune, și anume în sumă de 16113,54 lei cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii legate cu achitarea taxei de stat.

Suplimentar instanța remarcă, că în urma neexecutării de pîrîții obligațiunilor de achitarea deplină a datoriei, reclamantul a fost nevoit de a se adresa la instanța și de a suporta cheltuielile judiciare date.

Astfel, instanta de judecată va admite cerințele reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mod solidar de la pîrîții Gospodăria Țărănească GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena in mărime de 16113,54 lei, ca fiind admisă acțiunea integral.

Conducîndu-se cu art. art. 238-241 CPC RM, instanța, -

H O T Ă R Ă Ș T E :

Acțiunea depusă de «CONSOLITERRA» SRL privind încasarea datoriei - se admite.

Se încasează de la GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena, în mod solidar, în folosul lui «CONSOLITERRA» SRL suma bănească în mărime de 21363 /douăzeci și una mii trei sute șaizeci și trei/ dolari SUA și 35 cenți, - cu titlu de datorie în baza contractul de arendă a terenurilor agricole nr. ***** din *****.

Se încasează de la GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena, în mod solidar, în folosul lui «CONSOLITERRA» SRL suma bănească în mărime de 8545 /opt mii cinci sute patruzeci și cinci/ dolari SUA și 34 cenți, - cu titlu de penalitate pentru încălcarea termenilor de achitare.

Se încasează de la GȚ «CELAC RENATA» și Celac Elena, în mod solidar, în folosul lui «CONSOLITERRA» SRL suma bănească în mărime 16113 /șaisprezece mii o sută treisprezece/ lei și 54 bani, - cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat achitate la depunerea cererii de chemare în judecată în instanța de judecată.

Hotărîrea cu drept de atac la Curtea de Apel Cahul în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărîrii.

Judecătorul judecătoriei Cahul,
sediul Taraclia Andrei Scripcenco